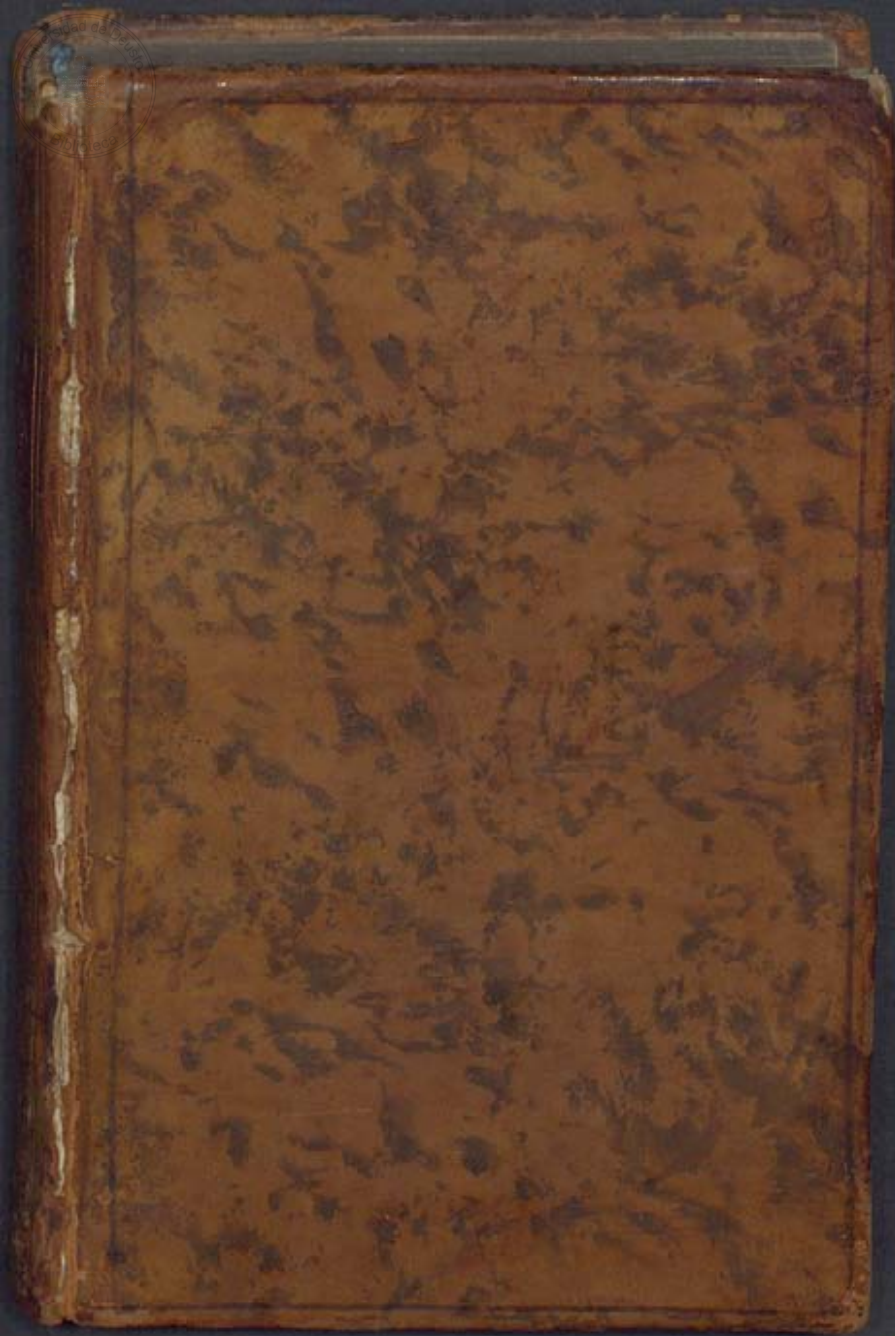

REGULA
SOCIETA
JESUS

LIBRAIRIE
A. BRUN
13, R. du Plat

L. BRUN
Bibliothécaire
- LYON -

CONSTITVTIO

NES EXAMINIS GE-

NERALIS SOCIETATIS

IESV.

*De Conuentu fratrum Minimorum
Nigeonensi.*

Ex libris de Nigra

ROMÆ, M. D. LXX.

Apud Victorium Hælianum.

Cum facultate Superiorum.

PRIMUM AC GENE-
RALE EXAMEN IIS OM-

NIBVS, QVI IN SOCIETA-
tem IESV admitti petent,
proponendum.

DE INSTITVTO SOCIETATIS
IESV, & varietate personarum,
quæ in ipsa sunt.

Cap. I.

1 **H**ÆC minima Congregatio, quæ à
sede Apostolica prima sui instituti-
one Societas IESV nominata est,
primum fuit approbata per felicis
memoriæ Pauli Papam III. anno
1540. & per eundem postmodum 1543. confir-
mata, ac rursus per Iulium III. illius successo-
rem anno 1550. Vt interim omittantur diuersæ
litteræ Apostolicæ, in quibus de ea sermo habe-
tur, & ei variæ facultates (supposita magna appro-
batione, & confirmatione) conceduntur.

2 Finis huius Societatis est, non solum saluti &
perfectioni propriarum animarum cum diuina gra-
tia vacare; sed cum eadem impense in salutem &
perfectionem proximorum incumbere.

3 Ad hunc finem melius consequendum tria

A ij vota

EXAM. GEN.

4 vota in ea, Obedientiæ, Paupertatis, & Castitatis emittuntur: sic Paupertatem accipiendo, vt nec velit, nec possit redditus vllos ad suam sustentationem, nec ad quiduis aliud habere. Quod non tantum in particulari de vnoquoque, sed etiam de Ecclesijs & Domibus Societatis professæ est intelligendum. Nec etiam (quamuis alijs sit licitum) pro missarum sacrificijs, vel prædicationibus, vel lectionibus, vel ullius sacramenti administratione, vel quouis alio pio officio ex ijs, quæ iuxta suum institutum Societas potest exercere, stipendium vllum, vel eleemosynam, quæ ad compensationem huiusmodi ministeriorum dari solet, ab alio, quàm à Deo (ob cuius obsequiũ omnia purè facere debent) possunt admittere.

4 Et quamuis habeat Societas Collegia, & Domos probationis redditibus dotatas ad Scholasticorum sustentationem antequàm in Societate professam, vel eius Domos recipiantur: non possunt tamen huiusmodi redditus in vsum alium iuxta litteras Apostolicas in Cõstitutionibus declaratas expèdi; nec Domus Professorum, nec aliquis eorum, aut etiam Coadiutorum eisdem vti poterit.

6 Professæ itidem Societas præter tria vota dicta, votum facit expressum Sũmo Pontifici vt Vicario qui nũc est, vel pro tempore fuerit, Christi Domini nostri, nimirum ad proficiscendum sine excusatione, non petito viatico, quocunque gentium eius

CAPITULI

eius Sanctitas iusserit, inter fideles vel infideles ad res, quæ ad diuinum cultum, & Religionis Christianæ bonum spectant.

6 Ceterum ratio viuendi in exterioribus iustas ob causas, maius Dei obsequium semper intuendo, communis est, nec vllas ordinarias pœnitentias, vel corporis afflictiones ex obligatione subeundas habet; sed illas assumere quiuis poterit, quæ sibi videbuntur (cum approbatione Superioris) ad maiorem sui spiritus profectum conuenire, & quas propter eundem finem Superiores eis poterunt imponere.

7 Personarum autem, quæ admittuntur in hanc Societatem generaliter sumptam, quatuor sunt classes, si finem, quem ipsa spectat, intueamur: tametsi omnes, qui ingrediuntur, quod ad ipsos attinet, quartæ classis esse debent.

8 In primis aliqui admittuntur, vt professionem in Societate quatuor solemnibus votis (vt dictũ est) emissis faciant, peractis prius experimentis & probationibus debitis: & hos sufficienter in litteris eruditos (vt in Constitutionibus postmodum dicitur) & in vita, ac moribus diu (quem admodum hæc vocatio exigit) probatos, & omnes ante professionem sacerdotes esse oportet.

9 Secundæ classis sunt, qui in Coadiutores ad diuinum seruitium, & Societatis auxilium in rebus spiritualibus, vel temporalibus admittuntur: &

A iij ij qui-

EXAM. GEN.

6 ij quidem post experimenta & probationes, vota simplicia, Obedientiæ, Paupertatis, & Castitatis (omisso quarto ad Summum Pontificem pertinentē, & alio quouis solemnī) debent emittere: qui sua sorte contenti esse debent, intelligentes eos in conspectu Creatoris & Domini nostri magis mereri, qui maiori charitate se impendunt auxilio & obsequio omnium, ex amore diuinæ maiestatis, siue in rebus altioribus, siue in alijs inferioribus & humilioribus.

10 Tertiæ classis sunt, qui in Scholasticos admittuntur, si ingenio, & reliquis dotibus ad studia conuenientibus præditi inueniantur; vt postquā docti euaserint, in Societatem ingredi, & Professori, vel Coadiutores (prout iudicabitur expedire) esse valeant. Hi autem, vt Scholastici Societatis approbati censeantur, post experimenta, & probationes, eadem tria vota simplicia, Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ cum promissione ingrediendi Societate in altero prius dictorum modorum (vt in Constitutionibus videbitur) ad maiorem Dei gloriam emittent.

11 Quartæ classis sunt, qui indeterminatē ad id admittuntur, ad quod idonei esse temporis successu inuenientur; nondum statuente Societate ad quem ex dictis gradibus eorum talentū magis sit accommodatum. Illi autem indifferentes ingrediantur ad quemuis ex dictis gradibus, qui Superiori

CAPVT I.

7

periori videatur: & ex parte sua oēs (vt dictum est) eadem animi dispositione ingredi oportet.

12 Ad hæc antequam quisquam admittatur ad professionem, vel simplicia vota Coadiutorū, vel Scholasticorum superius dicta secundū institutū nostrum emittere teneatur, biennium integrum ad probationē habebit; & vt admittantur Scholastici ad quēuis ex prioribus gradibus Professorū, vel Coadiutorum formatorum, vnum adhuc annum post absoluta sua studia expectabunt; quod tempus, cum Superiori visum fuerit, poterit prorogari.

13 Hoc medio tempore duorum annorum (in quo habitus vllus certus Societatis non sumitur) ante præfinitum tempus, in quo votis eos ligari in Societate oportet, videre vnusquisque & considerare debet diplomata Apostolica Instituti Societatis, & Constitutiones, ac Regulas, quas in ea est obseruaturus, idque non semel. Primum enim id fiet, dum in Domo primæ probationis erunt; in quam, qui Societatem ingredi volunt, hospitum more ad duodecim, vel quindecim dies, vt res suas melius considerent, solent admitti, antequam in Domum, vel Collegium Societatis ad cohabitandum alijs, & inter eos versandum ingrediantur.

Secundò id fiet, sex mensibus experimentorum & probationis elapsis. Tertiò post alios sex men-

A iiij ses,

EXAM. GEN.

ses, & sic deinceps, donec professionem, qui studiis absolutis Professus, & tria vota qui Coadiutor, & tria itidem vota cum sua promissione qui Scholasticus approbatus est futurus, emitat; quod ideo fit, ut utrinque maiori cum claritate, & cognitione in Domino nostro procedatur, & ut quanto fuerit magis probata singulorum constantia, tanto stabiliores ac firmiores sint in diuino seruitio, & vocatione prima ad gloriam, & honorem diuinæ Maiestatis.

*DE QVIBVSDAM CASIBVS,
quos interrogari oportet, an acciderint
ijs qui in Societatem ingredi
petunt. Cap II.*

1 **EX** IIS casibus, de quibus honestas ob causas omnes interrogari oportet, Primus est, recessisse à gremio sanctæ Ecclesiæ, fidē abnegando, vel in errores contra ipsam sic incurrendo, ut damnatus ob aliquam propositionem hæreticam quis fuerit; vel ut suspectus hæresis per sententiam publicam declaratus; vel si infamis ob excommunicationem tanquam schismaticus, sprete auctoritate & prouidentia Sanctæ matris Ecclesiæ, extiterit.

2 Secundus est, homicidium aliquo tempore perpetrasse, vel publicè infamem propter enormia peccata

CAPVT II.

9

peccata fuisse.

- 3** Tertius est, habitum sumpsisse alicuius religionis fratrum, vel clericorum, vitam aliquandiu in obedientia cum eis agendo, siue emissā, siue non emissā professione, vel eremitam cum vestibus monachalibus fuisse.
- 4** Quartus est, vinculo matrimonij consummati, vel seruitutis legitimæ ligatum esse.
- 5** Quintus est, infirmitatē pati, unde obscurari, vel parū sanū iudicium ei reddi soleat, vel dispositionem notabilē ad huiusmodi infirmitatem habere.

6 Prædicti casus impedimenta sunt, cum quorum aliquo nemo in Societatem admitti potest: cum nobis in domino videatur (præter alias causas) quod qui in eam sunt ingressuri ad bene & fideliter euangelizandum, & in agro Domini verbum diuinum seminandum, eo aptiora ad id instrumenta erunt, quo minus primi, & secundi defectus notam habuerint propter consuetam multis & communem infirmitatem.

Cum tertio, etiam non admittuntur, quod nobis in domino videatur, cum, qui bonus Christianus sit, debere firmum esse in sua prima vocatione, præsertim cum illa tam sit sancta, in qua scilicet quis, vniuerso sæculo relicto, se totū dedicat maiori seruitio & gloriæ sui Creatoris & Domini. Postremo sic nobis persuademus (præterquam quod

EXAM. GEN.

10 quod maior sit futura ædificatio proximorum) eo melius in Domino, ipsius gratia aspirante, cōseruari posse omnes Professos, Coadiutores, atque Scholasticos, quo magis liberi fuerint ab huiusmodi impedimentis, ac veluti vnus coloris & similitudinis omnes. Nullus etiam admittitur cum duobus vltimis impedimentis. Nam quartum esset cum detrimento proximorum, si vxoris, vel domini consensus non obtineretur, aliæque circumstantiæ, prout ratio iuris exigit, obseruarentur. Quintum etiam in damnum esset non mediocre ipsius Societatis.

- 7 Si aliquod ex his impedimētis in quoquam reteretur, non est quodd vltius in interrogationibus procedatur; sed qui Examinatoris officio fungitur, quoadeius fieri poterit, eundem consolando dimittat; si nullū esset tale, vltius examinetur sequenti modo.

DE QVIBVSDAM INTER- rogationibus ad eos, qui ingredi vo- lunt, magis cognoscendos. Cap. III.

- 1 **A**D maiorem personarū notitiam aliqua sunt interroganda, quibus verè omnino, & syncerè respondere oportet: & siquid erit, quod secretum requirat, id obseruabitur, vt par erit, & in-
terrogato

CAPVT III.

II

terrogato placuerit. Incipiendo itaque à nomine, interrogetur primū, Quo nomine vocetur, Quot annos natus sit, Quæ sit eius patria.

- 2 An sit ex legitimo matrimonio, nec ne: quod si ex illegitimo, quo pacto id sit, interrogetur; Num à progenitoribus iam olim Christianis, an à modernis descendat.

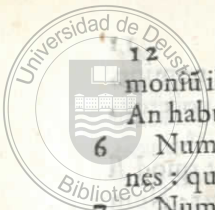
An aliquis ex eius progenitoribus notatus fuerit, vel declaratus ob aliquem errorem contra nostram Cristianam Religionē, & quo modo id sit.

An patrem habeat, & matrem; & quæ sint eorum nomina: Quæ conditio, & officium, & modus viuendi sit illis: & an rerum temporalium penuria premantur, an illarum commoditate potiantur, & quo pacto id habeat.

- 3 Si quo tempore in difficultatem, vel dubium aliquod incideret circa æs alienum, vel quodd teneatur subuenire parentibus, vel consanguineis in spiritali, vel corporali, vel quauis alia temporalī necessitate constitutis, eos inuisendo, vel alia ratione, num proprio sensu ac iudicio deposito, conscientiæ, vel iudicio Societatis, vel sui Superioris id velit relinquere, vt cū statuerit ille quod in Domino iustū esse senserit, ei acquiescat.

- 4 Quot fratres & sorores habeat, & quis eorum sit status, num matrimonij, an alius; Quod officium, aut viuendi modum habeant.

- 5 Num aliquando verba ediderit, quæ ad matrimonium

EXAMEN GEN.

- 12 monitū illū obligare videantur, & quo pacto id sit.
An habuerit, vel habeat filium aliquem.
- 6 Num habeat æs alienum, aut ciuiles obligationes: quod si habeat, quantæ & quales eæ sint.
- 7 Num didicerit artem aliquam mechanicam.
Num legere, & scribere sciat: & si scit, probetur quo modo utrūque faciat, si aliunde non sciretur.
- 8 Num habuerit, vel habeat morbum aliquem occultum, vel manifestum, & qualem; eum speciatim interrogando, num vexationem aliquam stomachi, vel capitis, vel quoduis aliud impedimentum naturale, seu defectum in aliqua sui parte patiatur, & hoc non solum interrogetur, sed, quoad fieri potest, inspiciatur.
- 9 Num aliquos ordines Ecclesiasticos susceperit.
Num aliquam obligationem voti habeat, quale est peregrinationis, vel aliud quodcunq;.
- 10 Quem modum, vel animi propensionem habuerit in tenera ætate, & postea hucusque ad res suæ conscientię salutiferas; primū circa orationem, quoties orare solebat interdiu & noctu, quibus horis, qua corporis compositione, quibus orationibus, & cum qua deuotione vel sensu spirituali.
- Quo modo se habuerit circa audiendas missas, & alia diuina officia, & conciones: Quo modo circa lectionem rerum piarum, & bonorum viro-
rum familiaritatem: Quo modo circa meditatio-
nem,

CAPVT III.

13

nem, vel considerationem rerum spiritualium.

- 11 Interrogetur, an habuerit, vel habeat conceptus aliquos vel opiniones ab ijs differentes, quæ communius ab Ecclesia, & Doctoribus ab eadem approbatis tenentur: & si quando huiusmodi opiniones animū subierint, num paratus sit ad iudicium suum submitteudū, sentiendūq; , vt fuerit constitutū in Societate de huiusmodi rebus sentire oportere.
- 12 Interrogetur, an quibusuis in scrupulis, vel difficultatibus spiritualibus, vel alijs quibuscunq;, quas patiatur, vel aliquando pati contigerit, se diiudicandum relinquet, & acquiescet aliorum de Societate, qui doctrina & probitate sint præditi, sententijs.
- 13 An omnino decreuerit sæculum relinquere, & consilia Domini nostri IESU CHRISTI sequi.
Quam dudum decreuerit, in genere scilicet, mundo renunciare. Postquā id apud se statuit, an in ea animi sentētia remissior factus fuerit, & quatenus. A quo tempore desideria hæc renuncianti sæculo, & cōsilia Christi Domini nostri sequendi suboriri ei cæperint, vel quibus signis, aut causis ad id mouentibus ei in mentem venerint.
- 14 Num deliberatum habeat animi propositum viuendi & moriendi in Domino cum hac, & in hac Societate IESU Creatoris & Domini nostri; & a quo tempore, vbi, & per quem primum ad
id mo-

EXAM. GEN.

14 id motus fuerit.

Si negaret se à quoquam de Societate motum fuisse, progrediendum erit ulterius: si affirmaret se fuisse motum (quamuis licet, & cum merito moueri potuisset) ad maiorem tamen ipsius utilitatem spirituales fore videtur, si tempus ei aliquod præstribatur, ut ea de re cogitando Creatori & Domino suo se totum commendet; perinde ac si nullus de Societate ipsum mouisset, ut maiori cum robore spiritus procedere ad maius obsequiū & gloriam diuinæ Maiestatis possit.

15 Si post huiusmodi considerationem sēserit ac iudicauerit sibi ualde conuenire Societatis ingressum ad maiorem laudem & gloriam Dei, & ut melius saluti, & perfectioni tum animæ suæ, tum proximorum suorum incumbat; & postulauerit in eandem nobiscum in domino admitti, tunc ulterius in examine procedi poterit.

DE REBUS QUIBUSDAM

quas præcipue scire eos conuenit,
qui in Societatem admittuntur,
ex ijs, quas in ipsa obser-
uare debent.

Cap. IIII.

1 PROPONATUR illis, quòd hæc mens fuerit eorum, qui primi in hanc Societatem con-

CAPVT III.

15

conuenerunt, ut in ea ij admitterentur, qui sæculo renunciaissent, & Dei seruitio se omnino mancipare siue in hac, siue in alia Religione statuissent. Quocirca quicumque Societatem ingredi uolent, antequàm in domo aliqua, uel collegio eius, viuere sub obedientia incipiant, debent omnia bona temporalia, quæ habuerint, distribuere, & renuaciare ac disponere de ijs, quæ ipsis obuenire possent: Eaque distributio primùm in res debitas, & obligatorias, siquæ fuerint (& tunc, quàm citissime fieri potest, providere oportebit) Si verò tales nullæ fuerint, in pia & sancta opera fiet, iuxta illud; Disperdit, dedit pauperibus; Et illud Christi; Si uis perfectus esse, uade, & uende omnia, quæ habes, & da pauperibus, & sequere me: Dispensando tamen hæc bona iuxta propriam deuotionem, & à se omnem fiduciam submouendo eadem vltimo tempore recuperandi.

2 Quòd si statim propter aliquas honestas causas bona non relinquet, promittat se promptè relicturum omnia (ut dictum est) post vnum ab ingressu absolutum annum, quandocunq; per Superiorem iniunctam ei fuerit in reliquo temporis probationis, quo completo, ante professionem Profelli, & ante tria uota publica Coadiutores re ipsa relinquere, ac pauperibus (ut dictum est) dispensare debent, ut consilium Euangelicum, quod nō dicit; Da consanguineis, sed, pauperibus, perfectius

EXAM. V GEN.

16
fectius sequantur; & ut melius exemplum omnibus exhibeant inordinatū erga parentes affectum exuendi, & incommoda inordinatæ distributionis, quæ à dicto amore procedit, declinandi; atque ut ad parentes, & consanguineos recurrēdi, & ad inutilem ipsorum memoriam aditu præcluso, firmitus & stabilis in sua uocatione perseverent.

3 Si tamen dubitaretur, num maioris foret perfectionis dare uel renunciare cōsanguineis huiusmodi bona, quàm alijs, propter parem, uel maiorem ipsorum penuriam, & iustas alias ob causas; nihilominus ad declinandum errandi in huiusmodi iudicio periculum, quod ab affectu sanguinis solet proficisci, contenti esse debebunt negotium hoc arbitrio unius, duorum, aut trium, qui uita & doctrina commendentur, quos unusquisque cum Superioris approbatione elegerit, relinquere, & in eo conquirere, quod illi perfectius & ad maiorem Christi Domini nostri gloriam esse censebunt.

Interrogetur itaque, num placeat ei statim (si cuti dictum est) bona sua distribuere; uel certe, num paratus sit ad huiusmodi distributionem, quandocunq; exacto primo anno per Superiorem ei fuerit iniunctum.

4 Admoneantur, quod post ingressum in domum nemo pecuniam apud se, nec apud amicum aliquem

CAPVT III.

17

aliquem externum in eodem loco habitantem habere potest; quin potius eam in pia opera dispenseret, uel asseruandam ei tradat, cui cura huiusmodi domi commissa est; Qui quidem, quidquid unusquisq; feret, scribendum curabit; ut id sciri possit, siquando scitū opus fuerit. Interrogentur itaque, num aliquam habeant pecuniam, & an eam dispensare (ut dictum est) sint contenti.

Admoneantur itidem, si ecclesiastici sint, quod postquam in Societatis corpus ut Professi, uel Coadiutores cooptati fuerint, nulla ecclesiastica beneficia possunt retinere: & quod tempore probationis post primum annum absolutum (ut superius diximus) quandocunq; Superiori uisum fuerit, ea relinquere debent iuxta suam deuotionem, uel ei, qui contulit, resignando, uel ad pia opera applicando, uel alioqui dignis uiris, quibus hæc instrumenta sint ad Dei obsequium, cōferri curando. Quod si consanguineis conferenda esse uiderentur, id non facient, nisi ab uno, duobus, aut tribus (ut superius dictum est) iudicetur, quod id magis conueniat, & ad maius Dei obsequium sit futurum.

Cum autem cōmunicatio, quæ cum amicis, & sanguine iunctis uerbo, aut scripto sit, potius ad quietis perturbationem, quàm ad eorum, qui spiritui vacant, profectum, præsertim in inijs,

B facere

EXAM. V GEN.

facere soleat; Interrogentur, num contenti sint cum huiusmodi non communicare, nec litteras accipere, nec scribere; nisi aliqua occasione Superiori aliter videretur; Et quādiu Domi fuerint, num contenti sint, vt videantur litteræ omnes & quæ ipsis scribentur, & quas ipsi alijs scribent: ei, cui huiusmodi munus commissum est, cura relicta, ut eas det, uel non det, quemadmodum in Domino nostro magis expedire iudicabit.

- 7 Vnusquisque eorum, qui Societatem ingrediuntur, consilium illud Christi sequendo; Qui dimiserit patrem, & cet. existimet sibi patrem, matrem, fratres, & sorores, & quidquid in mundo habebat, relinquendum: immo sibi dictum existimet uerbum illud; Qui non odit patrem, & matrem, insuper & animam suam, non potest meus esse discipulus.

ET ita curandum ei est, vt omnem carnis affectum erga sanguine iunctos exuat, ac illum in spiritualem cōuertat: eosque diligat eo solū amore, quem ordinata charitas exigit, ut qui mundo ac proprio amori mortuus, Christo Domino nostro soli uiuit, eumque loco parentum, fratrum, & rerum omnium habet.

- 8 Ad maiorem in spiritu profectum, & præcipue ad maiorem submissionem & humilitatem propriam interrogetur, an contentus sit futurus, ut omnes errores, & defectus ipsius, & res quæcunque

CAPVT III.

19

cunque, quæ notatæ in eo & obseruatæ fuerint, Superioribus per quemuis, qui extra confessionem ea acceperit, manifestentur.

Num etiam boni sit consulturus (quod & ipse, & quicuis alius facere debet) ab alijs corrigi, & ad aliorum correctionem iuuare; Ac num manifestare sese inuicem sint parati debito cum amore et charitate ad maiorem spiritus profectum, præsertim ubi à Superiore, qui illorum curam gerit, fuerit ita præscriptum, aut interrogatum, ad maiorem Dei gloriam.

- 9 Præterea antequam quisquam in Domum, uel Collegium ingrediatur; uel postquam ingressus fuerit; sex experimenta præcipua, præter alia multa de quibus ex parte inferius dicitur, requiruntur. Poterunt ea tamen anteponi, & postponi, & moderari, & aliquo in casu auctoritate Superioris, habita ratione personarum, temporum, et locorū, tū ceterorum, quæ occurrerint, in alia permutari.

- 10 Primum est, in spiritualibus exercitijs mensem unum plus minus uersari, id est, tum in examinanda conscientia, & anteacta uita recogitanda, & confessione generali facienda, ac peccatorum suorum meditatione: tum in contemplatione rerum ac mysteriorum Vitæ, Mortis, Resurrectionis, & Ascensionis Christi Domini nostri; tum etiam in oratione uocali & mentali iuxta cuius-

B ij que

EXAM. V GEN.

que captum, prout in Domino edocti fuerint, se exercere.

11 Secundum est, seruire in vno, vel pluribus Xenodochijs per mensem alium, ibidem cibum capiendo, & dormiendo: vel per aliquam, vel plures horas quotidie pro temporum, locorum, & personarum ratione auxilium & ministerium omnibus ægris, & sanis prout iniunctum eis fuerit, impendendo: vt magis se demittant, & humiliet, ac eo veluti argumento demonstrent se prorsus ab hoc sæculo eiusque pompis ac vanitate recedere: vt omnino suo Creatori & Domino pro ipsorum salute crucifixo seruiant.

12 Tertium est, peregrinari mensem alium sine pecunia: immo suis temporibus ostiatim pro Christi amore mendicare; vt possint ad incommoditatem comedendi, & dormiendi assuescere: atque adeo vt omni spe illa abiecta, quam in pecunijs, & rebus alijs creatis possent constituere, integrè vera cum fide et ardenti amore eam in suo Creatore & Domino constituent. Vel utrunque mensem ministerio Hospitalium, vel alicuius eorum, aut etiam utrunque peregrinationi, prout Superiori visum fuerit, impendent.

13 Quartum est, post ingressum in domum omnium cum diligentia & sollicitudine in varijs officijs abiectionis & humilibus se exercere, bonum sui exemplum in omnibus exhibendo.

Quintum

CAP V T IIII.

21

14 Quintum est, doctrinam Christianam, uel aliquam eius partem pueros, & alios rudiores homines publicè, vel priuatim, & prout occasio se obtulerit, & in domino commodius visum fuerit, & iuxta personarum proportionem docere.

15 Sextum est, postquam in probationibus bonæ ædificationis specimen præbuerint, vltèrius ad prædicandum vel confessiones audiendas, vel in vtroque se exercendum pro tempore, & loco, & omnium dispositione progredi.

16 Antequam ingrediantur in secundum annum probationis, quæ fit in Domibus, vel Collegijs, per sex menses omnes vacare huiusmodi sex experimentis debent, & totidem alios diuersis alijs probationibus impendent. Poterunt tamen illa sex experimenta fieri vel in totum, vel ex parte toto probationis tempore, vt aliquando hæc, aliquando illa præcedant, & à Scholasticis quidem vel studiorum tempore, vel post studia absoluta, habita personarum, locorum, & temporum ratione; prout in Domino conuenire videbitur. Illud tamen omnino obseruabitur; vt antequam Professores futuri professionem, & Coadiutores formati tria vota sua publica, licet non solemnia, emittant, duo anni experimentorum, & probationum expleantur: & Scholasticis, studijs absolutis, præter tempus, quo probantur, vt Scholastici approbati censeantur, tertius alius annus, antequam

B iij ad

E X I A M V G E N .

- 20 ad professionem, vel in Coadiutores formatos admittantur, in varijs probationibus, & speciatim in dictis (si prius illis perfuncti non sunt) immo quamuis perfuncti fuerint, in nonnullis earum, ad maiorem Dei gloriam, exigetur.
17. Quamdiu huiusmodi experimenta & probationes fiunt; nullus dicat ex Societate se esse, sed potius qui examinatus fuerit ad Professionem, ex parte ipsius Societatis (quamuis ex parte sua cum indifferentia ad omnes gradus sit ingressus) cum loquendi occasio se obtulerit, dicere debet se in experimentis versari, atque optare se admitti in Societatem, quocunque in gradu ipsa Societas ad gloriam Dei eo vti volet. Si vt. Coadiutor examinatus fuerit, dicet se in probationibus adhuc esse, atque optare in gradum Coadiutorum recipi. Simili modo de Scholasticis, & de alijs qui ut indifferentes examinati sunt, intelligatur: vt quisque iuxta sui examinis rationem respondeat.
18. Circa huiusmodi experimenta diligenter, quod sequitur, est obseruandum, scilicet; Vt, vbi aliquis in primo experimento, nempe exercitiorum spiritualium, versabitur, is, qui illum exercet, ad Superiorem referat, quid de eodem sentiat ad finem Societati præfixum.
19. Cum in secundo, seruiendi in Hospitalibus, asserat qui probatur, Gubernatoris testimonium, vel Præfectorum, qui inseruiunt Hospitali, de bono

C A P V T . IIII .

- boni nominis odore, quem in eo reliquerit.
20. Cum in tertio, peregrinationis, ab ultimo loco, ad quem peruenit, vel non procul ab eo testimonium ab aliquibus, vel vno certe fide digno secum ferat, quod suam deuotionem sequitur, sine vlla cuiusquam querela eo peruenit.
21. Cum in quarto, exercendi se in officijs domesticis humilitatis, pro testimonio erit data omnibus, qui Domi sunt, edificatio.
22. Vbi vero in quinto, de doctrina Christiana, & sexto, de prædicatione, & confessionibus audiendis, vel de vtroque munere obeundo versabitur; eius testimonium erit (si quidè Domi nostra habitauerit) a domesticis accipiendum, & ex edificatione, quam populus, vbi Domus est, acceperit. Si prædicare, & confessiones audire acciderit alijs in locis extra huiusmodi populum, ac Domum; testimonium asserre debet ab huiusmodi locis, vbi diutius versatus fuerit; vel a personis publicis (præcipuam habendo rationem Prælatorum ordinariorum) quæ fidem planè faciant, quòd cum doctrina sana, ac bonæ vitæ exemplo, sine cuiusquam offensione, verbum diuinum seminauit, & officio Confessarij functus est.
23. Præter hæc testimonia, poterit Societas, quando id expedire videretur, curare, vt aliunde certior fiat; vt ipsa sibi magis, ad Dei & Domini gloriam satisfaciatur;

EXAM. GEN.

24 Si huiusmodi testimonia in prædictis experimentis non afferrentur, diligenter causa inquirenda erit, curandumque, ut rei totius veritas intelligatur; quò melius omnia, quæ conuenient, prouideri possint; ut melius bonitati diuinæ, ipsius gratia aspirante, inseruiatur.

25 Præterea postquam domi fuerit, egredi eam sine facultate non debet: & si laycus fuerit, confiteatur oportet, & sanctissimum Sacramentum Eucharistiæ sumat octauo quoque die; nisi Confessario aliquod esse impedimentum ad communionem videretur. Si sacerdos est, confitebitur ut minimum octauo quoque die, & crebrius missæ sacrificium offeret: simul ordinationes, vel Constitutiones alias Domus (ut in eius Regulis edictus erit) obseruabit. Omnes, qui domi sunt, in addiscenda doctrina Christiana se exercebunt, & etiam in prædicatione illi, quibus Superior domus id faciendū iudicabit; inter quos nullus erit eorum, qui in Coadiutores temporales admissi sunt.

26 Sui victus, potus, uestitus, & lecti rationem, si Societatem sequi uelit, cogitet fore ut pauperibus accommodatam, quodq; quæ uilissima erunt ex ijs, quæ domi sunt, ei tribuentur, propter ipsius maiorem abnegationem, & spiritualem profectū; & ut ad quandā æqualitatem & ueluti mensuram ab omnibus perueniatur. Cum enim qui primi

CAPVT IIII.

25

in Societatem conuenerunt, per huiusmodi indigentiam, ac penuriam maiorem rerum corpori necessariorum probati fuerint, qui post eos accedent, curare debent, ut eò quoad poterunt, pertingant, quò illi peruenerunt; uel ulterius etiam in Domino progrediantur.

27 Ad hæc, præter reliquas peregrinationes, & probationes sic declaratas, antequam Professi suam professionem, & Coadiutores sua uota emittant, & (si Superiori uidebitur) Scholastici, antequam approbati censeantur, & uota sua, ac promissionem superius dictam faciant, per triduum suis constitutis temporibus, uestigia sequendo primorum, de quibus mentionem fecimus, ostiatim pro Christi Domini nostri amore mendicare debent, ut contra quàm est communis hominum sensus, ad diuinum obsequium & laudem magis se possint submittere, magisque in spiritu proficere ad gloriam diuinæ maiestatis: ut etiam magis sint dispositi ad id ipsum faciendum: quando illis iniunctum fuerit, uel conueniens aut necessariū erit, dum per uarias mundi partes iuxta quod eis præscriptum uel constitutum per Summum Christi Vicarium, uel eius loco per Superiorem Societatis fuerit, discurrent: quandoquidem exigit nostræ professionis ratio, ut parati & in procinctu simus ad ea omnia, quæ quouis tēpore in Domino nobis iniuncta fuerint, nec petendo, nec expectando

EXAM. GEN.

- peccādo prāmium ullum in presenti hac & labi-
uita, sed eam, quæ undecunque aterna est, e-
summa Dei misericordia semper sperando.
- 28 Et ad particularia quædam descendendo, in
probationibus humilitatis, & abnegationis sui,
& in exercēdis officijs abiectis & humilibus (cu-
iusmodi sunt, in culina seruire, domum euerrere,
& reliqua omnia seruitia obire) promptius ex-
scipi conuenit, à quibus sensus magis abhorrebitur,
si quidem iniunctum fuerit, ut in eis se exerceant.
- 29 Cum aliquis ad ministeria culinæ obeunda ingre-
diatur, uel ad eū iuuandū, qui Coquus est, eū
obedire cum magna humilitate in rebus omnibus
ad ipsius officium pertinentibus debet. Si enim
integram obedientiam non præstet, nec ulli ex Su-
perioribus, ut uidetur, præstaret; quandoquidem
uera obedientia nō considerat personam, cui fiat,
sed propter quem fiat: & si propter solum Crea-
torem & Dominum nostrum fiat, eidem omnino
Domino obeditur. Vnde nulla ratione considera-
dum est, an sit Coquus, uel Superior Domus: an
hic, uel ille sit, qui iubet; quandoquidem nec il-
lis, nec propter illos (sanè intelligendo) ulla obe-
dientia præstatur, sed soli Deo, & propter solum
Deum Creatorem ac Dominum nostrum.
- 30 Ideo melius est, ut Coquus nō roget sibi in-
uenientem, ut hoc, aut illud faciat; sed cum mo-
destia iubeat uel dicat, hoc fac, uel illud; Si enim
rogat,

CAP V T III.

27

rogat, potius ut homo hominem alloqui uidebi-
tur: & Coquum laycum rogare Sacerdotem, ut
ollas abstergat, uel res huiusmodi faciat, nec de-
cens, nec iustum uideretur; Sed si iubeat, uel di-
cat, fac hoc, uel illud, significabit magis quod ut
Christus homini loquitur, quandoquidem ipsius
loco iubet: atque ita qui obedit, considerare ac
perpendere uocem à Coquo, uel alio, qui sit ei Su-
perior, egressam debet, ut si à Christo Domino
nostro egrederetur, ut omnino placere diuine
Maiestati possit.

31 Hoc ipsum in alijs humilibus officijs intelli-
gitur, quando aliquis in eis ministerium suum im-
pendit: atque eodem modo accipitur in officia-
libus subordinatis qui accepta à Superiori aucto-
ritate Domum gubernant.

32 Agnitudo tempore non solum obseruare
vnusquisque obedientiam magna cum puritate
debet erga Superiores spirituales, ut ipsius animā
regant: sed cum eadem humilitate erga Medicos
corporales, & infirmorum præfectos, ut corpus
eius regant; quandoquidem illi plenam ipsius sa-
nitatem spirituales, hi uero corporalem omnino
curant. Præterea qui agrotat, humilitatem & pa-
tientiam suam præferendo non minore edifica-
tionem, dum morbo laborat, ijs, qui ipsum in-
uident, & cum ed herfabuntur & agent, quam
cum ualebat corpore, ad maiorem Dei gloriam,
præ-

EXAM. V. GEN.

præstare curet.

33 Ad maiorem firmitatem omnium, quæ sic narrata sunt, & ad maiorem spirituales profectum eius, qui examinatur; interrogetur, an omnino obedientem se exhibere in omnibus, quæ hic dicta & declarata sunt, velit, subeundo & adimplendo quasvis pœnitentias; quæ propter defectus, & negligentiam suam, uel quiduis aliud fuerint iniunctæ.

34 Re in Domino considerata, uisum nobis est in diuinæ Maiestatis conspectu mirum in modum conferre, ut Superioribus subditi omnino perspecti sint: quò melius regi & gubernari, & per eos in uiam Domini dirigi possint.

35 Præterea quâto exactius Superiores res omnes internas, & externas suorum nouerint; tanto maiori cum diligentia, amore, & sollicitudine iuuuent eos, ipsorumque animas à uarijs malis & periculis, quæ in progressu possent accidere, conseruare poterunt. Cum etiam semper parati esse iuxta nostræ professionis rationem, & procedendi modum ad discurrendum per has & illas mundi partes debeamus; quandocumque per summum Pontificem, uel Superiorem nostrum immediatum fuerit nobis iniunctum: Ut melius secundum Dei uoluntatem huiusmodi missiones fiant, his & non illis mittendis, uel his ad hoc munus, illis uero ad alia, non solum refert ualde, sed summo pe-

re, ut

CAPVT IIII.

29

re, ut Superior plenam habeat notitiam professionum ac motionum animi, & ad quos defectus uel peccata fuerint uel sint magis propèsi & incitati, qui sub eius cura sunt; ut eius rei habita ratione, melius ipsos dirigere possit; nec supra mēsuram uirium suarum in periculis uel laboribus grauioribus, quàm in Domino ferre suauiter possint, constituat; & etiam ut quæ audit, sub secreti sigillo custodiendo, melius Superior possit ordinare ac providere, quæ corpori uniuerso Societatis conueniunt.

6 Ideo quicumque hanc Societatem in Domino sequi uolet, & in eadem ad maiorem Dei gloriam manere, priusquàm ad primam probationem accedat, uel postquàm ingressus fuerit, antequàm generaliter examinetur, uel post examē, intra aliquot menses (si Superiori differendū uideretur) sub sigillo cōfessionis, uel secreti, uel quacumque ratione ei placuerit, & ad maiorem ipsius consolationem fuerit, debeat conscientiam suam magna cum humilitate, puritate, & charitate manifestare, re nulla, qua dominum uniuersorum offenderit, celata: & totius antea uitæ rationem integram, uel certè rerum maioris momenti Superiori, qui tum fuerit, Societatis; uel cui ex Præpositis, uel alijs ex inferioribus ille iniungeret, prout magis conuenire uideretur, reddat; ut melius omnibus in Domino prospiciatur, ipseque magis in spiritu

EXAM. V GEN.

30 spiritu cum gratia uberiori ad maiorem diuinæ bonitatis gloriam proficiat.

37 Sic igitur progredientes in gratiæ atque spiritus incremento, plenoque cum desiderio ingrediendi, & perseverandi, quamdiu uixerint, in hac Societate, tantundē facient aliquoties antequam ad professionem qui Professi, & ad sua uota qui Coadiutores formati sunt futuri, admittantur, & id, quo sequitur, modo.

38 Postquam primò aliquis eorum integram uitæ rationē Superiori Domus reddidit, ab eodem die inchoando, prioribus, quæ eidem dixit, non repetitis, iterum post semestre proximum plus minus ei, vel cui à Superiore fuerit constitutum, uitæ rationem reddet. Deinde à secūda hac ratione incipiendo, eodem ordine procedetur; & sexto quoque mense rationem hanc sui quisque reddet. Ultima vero circiter triginta dies antequam Professi futuri suam professionem, & Coadiutores sua uota emittant, reddetur.

39 Scholastici eodem modo procedent, præterquam quòd absolutis suis studijs cum primū rationem uitæ suæ reddent, ab ultima, quam reddiderunt in Domo, unde ad studia missi sunt, uel ab initio uitæ, si aliqua de causa nunquam reddiderunt, incipient.

40 Sic etiam uidetur, quòd Coadiutores formati, & Professi, si alicubi agent, ubi Præpositi alicuius Socie-

CAPVT. IIIL.

31

Societatis obedientiæ subiaceant, singulis annis, uel crebrius, si Præposito uidebitur, suæ conscientie rationem dicto modo ab ultima, quam reddiderunt, incipiendo, ei reddant.

41 Qui senserit ad omnia, quæ dicta sunt, animū, ac uires sibi à Domino dari, ac ad maiorem Dei gloriam fore, suæque animæ magis salutiferum iudicat in corpus huius Societatis admitti, præter litterarū Apostolicarum, & Constitutionum, & reliquorum, quæ ad eius institutum pertinent, ipso initio, ac postea sexto quoque mense, ut dictum est, considerationem, debet generalem uitæ totius confessionem apud aliquem Sacerdotem à Superiore assignatum propter multiplicem spiritus utilitatem, quæ ea in re deprehenditur, facere. Quòd si aliquando generaliter confessus fuerit alicui de Societate uel in exercitijs spiritualibus, uel extra illa: satis erit generalem confessionem ab alia etiam generali ad id usque tempus inchoari, & post eam sacratissimū Christi Domini nostri corpus sumere; & sic sexto quoque mense eodem modo generaliter, ab ultima inchoando, confitebitur. Demum continuū puritatis ac uirtutū augmentū, & inflammata in Dño desideria multum in hac Societate diuinæ Maiestati seruiendi procurando. Exactis duobus annis probationis, & se perpetuo obedientē exhibendo, & in sua cōuersatione, & uarijs experimentis adificationē præbendo, ac pœni-

EXAM. GEN.

- ac pœnitentias pro erratis, & negligentijs, & defectibus iniunctas magna cū humilitate subeundo, si & ipse, & Societas, vel Superior domus contenti fuerint, in Societatis corpus admitti poterit, consideratis prius litteris Apostolicis & Constitutionibus, & cōfessione generali peracta, ut superius est dictum; quam ut melius instituat, seseque in sua prima deliberatione confirmet, per unius hebdomadæ spatium se colligendo, & aliqua spiritualia exercitia ex iam factis, uel alijs, faciendo; postremò suam oblationem, ac uota, siue solemnita sint in Professis, siue simplicia in Coadiutoribus, & Scholasticis, quemadmodum in Constitutionibus declarabitur, ad maiorem Dei gloriam vberioremq̃ue fructum animæ suæ emittat.
- 42 Admoneantur, quòd, votis huiusmodi emissis, iuxta tenorem litterarum Apostolicarū, non possint ipsi ad alias Religiones sine facultate à Superiore Societatis concessa transire.
- 43 Quod si exacto probationis tempore, contentus quidem ipse est, & exoptat sic ad professionē, uel in Coadiutorem, uel in Schasticum admitti; uerūm dubitaret Societas de ipsius talento, uel moribus; securius erit in alium annum, uel tempus, quod uidebitur, id prorogari: donec utriusque parti plenē in domino sit satisfactum.
- 44 Præterea diligenter animaduertant oportet, qui examinantur (magnificiendo, summiq̃ue momenti

CAPV T. IIII.

33

momenti id esse ducendo in conspectu Creatoris ac Domini nostri) quantopere iuuat ac conferat ad uitæ spiritualis profectum, omnino, & non ex parte abhorre ab omnibus, quæ mundus amat, & amplectitur; & admittere, & concupiscere totis viribus quidquid Christus Dominus noster amauit, & amplexus est. Quemadmodum enim mundani homines, qui ea, quæ munda sunt, sequuntur, diligunt, & quærunt magna cum diligentia, honores scilicet, famam, magni nominis existimationem in terra, sicut mundus eos edocet: sic qui procedūt in spiritu, & ferio Christum Dominum nostrum sequuntur, amant & ardenter exoptant quæ ijs omnino contraria sunt, indui nimirum eadem veste, ac insignibus Domini sui, pro ipsius amore ac reuerētia; adeo, ut si sine offensione vlla diuinæ Maiestatis, & absq̃; proximi peccato foret; vellent contumelias, falsa testimonia, & iniurias pati, ac stulti haberi & existimari (nulla tamen ad id per eos data occasione) eo quòd exoptant assimilari, ac imitari aliquo modo Creatorem ac Dominum nostrum IESVM Christum, eiusq̃ue vestibus & insignibus indui: quandoquidem illas ipse propter maiorem profectum nostrum spiritualem induit, nobisq̃ue exemplum dedit, ut in omnibus, quoad eius fieri poterit, diuina gratia aspirante, eum imitari & sequi, cum vera sit via, quæ ducit ho-

C mines

EXAM. T V GEN.

mines ad vitam, velimus. Igitur interrogentur, an huiusmodi desideria tam salutaria, & ad perfectionem animarum suarum tam fructuosa in se sentiant.

45 Quod si quis propter humanam nostram debilitatem ac miseriam, in se huiusmodi tam inflammata in Domino desideria non sentiret; interrogetur an certè desiderium in se sentiat, huiusmodi desideria sentiendi. Si affirmando responderit, optare se nimirum huiusmodi tam sancta desideria animo concipere; quò melius ad eorum effectum perueniatur, interrogetur an decreuerit, paratusque sit huiusmodi iniurias, illusiones, & opprobria in Christi insignibus inclusa, & alia quævis, quæ ei inferrentur siue per quemuis ex domo, vel Societate (in qua obedire, & humiliari, ac æternam beatitudinem consequi exoptat) siue extra eam per quemuis viuentium, nulli malum pro malo, sed bonum pro malo reddendo, admittere; & patienter cum Dei gratia ferre.

46 Vt melius ad hunc perfectionis gradum in spiritali vita tam preciosum perueniatur, eius maius ac impensius studium sit, quærere in Domino maiorem sui abnegationem, & continuam in rebus omnibus, quoad poterit, mortificationem. Nostrum autem erit in eisdem iuxta gratiam, quâ Dominus nobis conferre ad suam maiorem laudem

CAPVT V.

39

dem ac gloriam dignabitur, eum iuuare.

DE ALIO EXAMINE AD
particularia aliquanto magis descendente,
quod eruditus, & Coadiutoribus spiri-
tualibus, & Scholasticis con-
uenit. Cap. V.

1 QVO melius intelligi, atque cognosci queant, quæ ad huiusmodi homines spectant: vnusquisque eorum interrogetur; Vbi studuerit; Qua in facultate; Quibus autoribus ac doctrinæ deditus; Quantū temporis studijs impenderit; Quantumque suo iudicio profecerit; ac nominatim, Quam sit ei familiaris Latina lingua.

2 An ad gradus Artium liberalium, vel Theologiæ, vel Iuris Canonici, vel alterius cuiusvis facultatis sit promotus.

3 An existimet se memoria ad bene capiendum, & retinendum quod didicerit, esse præditum.

An sibi videatur pollere intellectu, qui citò, ac bene penetret ea, quibus studuerit.

An in se propensionem naturalem, aut voluntariam ad studia sentiat.

4 An existimet studia sanitati sui corporis aliquid detrimenti attulisse.

An vires sibi corporales, & spirituales suppetere sentiat ad labores, qui in Societate requiruntur.

C ij tur,

EXAM. GEN.

36 **36** tur, ferendos, siue in studijs, quamdiu illis vacat, siue in vinea Domini, cum in ea laborandum est.

Si Sacerdos fuerit, An se in audiendis confessionibus, vel in prædicatione, vel alijs ministerijs ad proximum iuuandum exercuerit.

6 **6** Cum ad huiusmodi officium ac ministeriũ diuini verbi seminandi, & spirituali proximorum auxilio attendendi litterarum bonarum sufficiens eruditio requiratur, & Scholasticos etiam aliquod sui profectus in litteris, quibus studuerunt, specimen præbere oporteat; omnes examinentur. Quod fiet, si quisque lectionem vnã in quauis facultate, cui operam dedit, prælegat: & postea exhortationem vnã quisque (idque ante egressum à prima probatione) faciat; & postea in secundam ingrediendo, si ei fuerit iniunctum, vt inferius dicitur, hoc ipsum faciet.

7 **7** Præterea intelligat (si Sacerdos est, vel quandoque promotus ad sacerdotium fuerit) quod confessiones nec domi, nec foris audire, nec vlla Sacramenta ministrare sine peculiari probatione, ædificatione, & facultate sui Superioris per totũ probationis tempus debet. Sed nec publicè missam dicere debet, donec coram aliquo, vel pluribus domesticis priuatim eam dicat, & admoneatur, vt in modo dicendi conueniat cum alijs de Societate, inter quos agit; & se ad ædificationem

eorum,

CAPVT V.

37

eorum, qui illam sunt audituri, componat.

AD MAIOREM HUMILITATEM & PERFECTIÖNEM ERUDITORUM, COADIUTORUM SPIRITUALIUM, & SCHOLASTICORUM.

8 **8** SI de eo, qui in Societatem est ingressurus, dubitatur, an idoneus sit futurus, vt ad professionem, vel in Coadiutorem spiritualem, uel Scholasticum eius admittatur: cum id tanquã certissimum statuatur, quod multo melius & perfectius sit, vt ipse iudicari & regi se à Societate sinat; quandoquidem non minus, quã ipse, quod exigitur, ut in ea maneat, Societas intelliget; ipsi uerò maiori humilitati, & perfectioni tribuetur; maioremque dilectionem, ac fiduciam in his, à quibus est gubernandus, ostendet; Interrogetur, an velit proprium sensum, ac iudicium Societati submittere, vel eius Superiori, ita, ut acquiescat eius sententiæ; siue inter eos illum constituat, qui in Societate professionem emittunt, & Christi Domini nostri Vicario obligantur; siue inter Coadiutores; siue inter Scholasticos Societatis, in studijs vltius progrediendo. Interrogetur vltius; si Superior veller semper eundem solum vt Coadiutorem in rebus exterioribus Societatis curandis occupari,

C iij ac sic

38 **EXAM. GEN.**

et sic in suæ animæ salutem incumbere; An paratus sit in humilibus & infimis officijs se exercere, vitamque omnem in vtilitatem & auxilium eius exigere; sibi persuadendo, quòd dum ei inseruit, Creatori ac Domino suo (pro cuius amore, & debita reuerentia omnia facit) inseruit.

DE ALIO EXAMINE AD

solos Coadiutores accommodato.

Cap. VI.

AD maiorem rei notitiam declaretur unicuique ex huiusmodi Coadiutoribus latius quòd in initio attingebatur; Quòd scilicet in hanc Societate Coadiutores spirituales, & temporales admittuntur: Spirituales quidem, qui Sacerdotes sunt, & litteris sufficienter ornati, ut in rebus spiritualibus Societatem iuuent: Temporales verò ad sacros ordines non promoti cum litteris, vel sine illis, in rebus externis, quæ necessaria sunt, possunt iuare.

Priorum magis proprium est, Societatem in audiendis confessionibus, in exhortationibus, in doctrina Christiana, & alijs litteris edocendis iuare; His vero eadem gratiæ ad animarum auxilium communicari possunt, quæ Professis ipsis solent.

Posteriorum magis est proprium (licet possint in rebus

CAPVT VI.

39

in rebus maioribus pro talenti eis à Domino concessi ratione occupari) ut in ministerijs omnibus inferioribus & humilioribus, quæ ipsis iniungentur, se exerceant; persuasi quòd Societatem iuuando, quòd melius illa saluti animarum vacare possit, eidem omnium Domino seruiant: quandoquidem propter diuinum ipsius amorem ac reuerentiam id faciunt. Ideo prompti esse cum omni humilitate, & charitate, quoad fieri poterit, debent ad officia, quæ eis credita fuerint, exactè obeunda. Quo fiet, ut non solum mercedem suam integram habeant, sed participes sint omnium bonorum operum, quæ Deus per vniuersam Societatem ad obsequium & laudem suam operari dignabitur, & omnium indulgentiarum, & gratiarum, quæ Professis ad suarum animarum bonum à sede Apostolica concessæ fuerint.

Et nihilominus eniti debent in colloquijs spiritualibus ad maiorem vtilitatem spiritualem proximorum aliquid conferre, & quòd nouerint, docere; & ad bene agendum, quoscunque poterunt (quandoquidem unicuique; Deus proximi sui curam dedit) excitare.

Siquis instructus & examinatus fuerit, ut sit futurus spiritualis Coadiutor, sic vacare debet rebus spiritualibus, quæ cum sua prima uocatione propriè sunt coniunctæ, ut in posterum directè, uel indirectè per se, uel alium innouare, aut

C iiij mutationem

EXAM. GEN.

40
mutationem aliquam à sua vocatione in aliam, scilicet à gradu Coadiutoris spiritualis ad Professum, vel Scholasticum, vel Coadiutoris temporalis gradum, tentare non debeat: sed cum omni humilitate, atque obedientia incedere ac progredi eadem uia, quæ ipsi ab eo, qui nescit mutationem, & in quem illa non cadit, ostensa est.

- 6 Eadem ratione si quis examinatus, & instructus fuerit, ut sit futurus Coadiutor temporalis, sic se totum rebus, quæ cum sua prima uocatione propriè sunt coniunctæ, addicat; ut non curet ullâ ratione à statu Coadiutoris temporalis in statum spiritualis, vel Scholastici, aut Professum progredi; Nec etiam (si in suo eodem maneat) plus litterarum addiscere, quàm sciebat, cum est ingressus, curet: sed perseverare magna cum humilitate debet in omnibus, Creatori ac Domino suo iuxta primam suam vocationem inseruiendo, ac sollicitè in abnegationis sui ipsius profectum, & verarum virtutum studiū incumbendo.
- 7 Interrogètur huiusmodi, ut de re propria sua vocationis, An contenti, & quieti sint futuri in obsequio Creatoris & Domini sui in officijs ac ministerijs abiectis et humilibus ad auxilium Domus & Societatis pertinentibus, cuiuscunque rationis illa sint, parati ad vitam omnem in eis exigendam; sibi persuadendo quòd ea in re obsequium, et laudem præstant suo Creatori & Domino,

CAP. VII.

41
dum omnia propter diuinum ipsius amorem & reuerentiam agunt.

Omnes Coadiutores tam spirituales, quàm temporales exacto biennio, quod experimentis & probationibus datur; & vno adhuc anno, si Scholastici fuerint (ut prius est declaratum) si velint in Societate manere, & ipsa, vel Superior eius cõtentus fuerit, oblationem suam triū votorum facient (quæ publica, licet non solemnia sint, iuxta litteras Apostolicas Iulij III) Obedientiæ, Paupertatis, & Castitatis, ut initio diximus; Et exinde Coadiutores formati vel spirituales, vel temporales censendi sunt, ita, ut ex parte ipsorum ligati ad semper uiuendū & moriendum in Domino in hac Societate, ad maiorem diuinæ Maiestatis gloriam, maiusque meritum & stabilitatem propriam, maneant. Nihilominus Societas, vel eius Superior, qui commune bonum debet intueri, cum eorum opera ad maius Dei obsequium se non iuuari, sed contra potius accidere cerneret, eos dimittere, & à sua congregatione separare potest; & tunc illi omnino liberi, nulloque voto obstricti remanent.

DE ALIO

DE ALIO EXAMINE SCHOL

lasticis accomodo, ac in primis antequam in Scholasticos admittantur.

Cap. VII.

CVM experimentis & probationibus prædictis absolutis, Scholastici conuenire sibi iudicarent studendi gratia in Collegijs, vel Domibus Societatis, vt in eis in Domino subsisterentur, litteris operam dare: si Societas, vel eius Superior contentus etiam fuerit; antequam ad studia se conferant, vel dum in eisdem manebunt, ob suum maius meritum ac stabilitatem vota simplicia Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ, ac promissionem, quod studijs absolutis in Societatem ingredientur, Deo ac Domino nostro facient. Sic autem intelligendus est huiusmodi ingressus, vt professionem, vel vota Coadiutorum formatorum (si Societas eos admittere volet) emittant; & exinde Scholastici approbati Societatis censeantur. Libera tamen manebit Societas, nec tenebitur ad eos admittendos ad professionem, nec in Coadiutores formatos, si studiorum tempore malè se gererent, adeo, vt Superior Societatis existimaret Deo gratum non fore, si in eam admitterentur; & tunc ipsi etiam suis votis soluti erunt.

Si quando studiorum tempore, qui maiorem ad ea

ad ea propensionem animi præstulerunt, quam ad aliud in Societate ministerium; ostenderent, ac certum indicium præberent, vnde Societas, vel eius Superior in Domino sentiat eos idoneos non esse, vt in eruditos viros euadant, eo quod ingenio, vel sanitate corporis destituantur, vel alijs defectibus laborent, interrogentur, An patienter se dimitti a Societate, dum ab omni voto ac promissione liberi maneant, sint laturi.

Qui ad studia litterarum idoneus inuenietur, interrogetur, An velit se duci finire circa ea, quibus studere debeat, ac studiorum modum & tempus, iuxta quod Societati, vel eius Præposito, aut Collegij, vbi daturus est litteris operam, Superiori, videbitur.

An contentus futurus sit eodem, atque alij, modo, ibi agere; nullisque priuilegijs aut prærogatiuis minimum omnium, qui in Collegio fuerint, anteire; omnem sui curam Superiori Collegij relinquendo.

An statuerit omnino apud se, studijs absolutis, ac probationibus peractis, Societatem ad viuendum in ea, & moriendum, ingredi, ad maiorem Dei gloriam.

Sic examinatus, & instructus se accingere incipiet, ut ad studia se conferat, vel ea prosequatur, paratus interim in eisdem studijs, alijs experimentis & probationibus varijs exerceri, quibus si non

si non fuerit propter causas aliquas legitimas, a sine aliquo bono prae oculis habito, antequam ad studia mittatur, perfunctus; eis confectis omnia experimenta & probationes superius declaratas subibit.

PRO SCHOLASTICIS, QUI

studia iam absoluerunt.

7 SCHOLASTICI studijs iam confectis, antequam in Societatem, uel eius Domos ingre-
diantur, ut in eadem ad omnimodam Obedien-
tiam, ac communem uiuendi in Domino modo
admittantur, generatim interrogandi sunt, An
firmi in sua deliberatione, & uotis ac promissione
Deo oblatis antequam ad studia se cōferrent, uel
in eisdem, si quidem admissi primò fuerint in
Collegijs, permaneant.

8 Interrogentur etiā, & examinentur particu-
larim eisdē interrogationibus & examine, quo pri-
usquam ad studia mitterentur, interrogati fue-
runt: ut Superioribus memoria ac notitia eorum
renouetur, ac melius pleniusque stabilitas, &
constantia, uel etiam mutatio, si aliqua accidisset
in rebus primò interrogatis & affirmatis, cognos-
catur.

DE ALIO

DE ALIO EXAMINE

indifferentibus accommodo.

Cap. VIII.

AD maiorem illius notitiam, qui ut indiffe-
rens examinandus est, ut omni ex parte, cum
maiori cognitione et luce in Domino procedatur,
instruendus idem erit, & admonendus, quòd
nullo tempore nec ratione potest, nec debet præ-
tendere, nec tentare directè, nec indirectè po-
tius hunc, quam illum gradum in Societate; ni-
mirum non potius Professi, uel Coadiutoris spi-
ritualis, quàm Coadiutoris temporalis, uel Scho-
lastici: Quin potius perfectæ humilitati, ac Obe-
dientiæ locum dando, omnem sui ipsius curam,
& ad quod officium, uel gradum sit eligendus,
suo Creatori & Domino, ac eius nomine, & pro
ipsius amore ac reuerentia ipsimet Societati, uel
eius Superiori debet relinquere.

2 Postquam sic fuerit admonitus; interrogetur,
An se omnino sentiat indifferentem, quietum, &
paratum ad inseruiendum Creatori ac Domino
suo in quouis officio, uel ministerio, quod ei So-
cietas, uel eius Superior commiserit. Interrogetur
etiam, si Societas, uel eius Superior illum uellet
vacantem quidem animæ suæ saluti ad officia tan-
tùm inferiora & humilia semper applicare, an se
paratum sentiat ad vitam omnem in huiusmodi
officijs

officijs inferioribus & humilioribus in auxilium ac ministerium Societatis exigendam; existimâdo, quod ea in re obsequium & laudem præstat Creatori suo ac Domino, dum omnia ob ipsius amorem & reuerentiam agit.

3 Cum omnino ei placuerint omnia in Domino, quæ dicta sunt: instrui poterit, & examinari de reliquis iuxta aliquod examen ex prædictis, vel omnia illa; prout magis convenire videbitur; ut utrique parti in omnibus satisfiat, ac maiorem cum claritate procedatur. Quandoquidem omnia instituta & ordinata sunt ad maius obsequium, & laudem Dei & Domini nostri.

FINIS.

LAUS DEO.

